

1995

NATUURBESCHERMINGSJAAR EN THIJSSE-JAAR

Met het voor u liggende januari-nummer van de 84e jaargang van ons Maandblad wordt een in meerdere opzichten bijzonder jaar ingeluid.

Precies 25 jaar na de eerste Europese campagne voor natuur en milieu (het natuurbeschermingsjaar N70) is 1995 uitgeroepen tot het Europees Natuurbeschermingsjaar. Het accent ligt ditmaal op de natuur in de eigen omgeving. Voor de Nederlandse natuurbescherming wordt 1995 echter niet alleen een bijzonder maar óók een "gedenkwaardig" jaar.

Geen natuurbescherming zonder natuurbeschermers: 1995 is tevens het jaar waarin herdacht wordt dat een van onze meest vooraanstaande natuurbeschermers van het eerste uur, Jac. P. Thijssse, de grote man achter de

teur/bewerker van de 23e druk, Jaap Mennema, nader inging op de nieuwste druk en de verschillen (en overeenkomsten) met de vorige drukken. Leo Vanhecke van de Nationale Plantentuin van België belichtte tenslotte in een levendig betoog het belang van de nieuwste HH&T voor België. Precies een week later, op vrijdag 16 september, vond in België de reprise van deze presentatie plaats. In de sfeervolle en voor deze bijeenkomst zeer toepasselijke omgeving van de Botanische Tuin van Leuven werd de 23e druk van de HH&T bij onze zuiderburen feestelijk ten doop gehouden. En ook hier werd een groot deel van de middag gevuld met de drie genoemde lezingen.

De bijzondere aandacht, zowel in Nederland als in België, voor deze nieuwe, 23e druk is dan ook niet zonder reden. De nieuwe HH&T is in meerdere opzichten "gemoderniseerd". Zo zijn naast alle "Nederlandse soorten" in deze druk voor het eerst ook alle in België en Luxemburg voorkomende wilde plantensoorten opgenomen, alsmede de soorten die in het grensgebied van Nederland, België en Luxemburg gevonden kunnen worden. Deze 23e druk is daarmee de eerste echte Benelux-Flora en om die reden vooral voor de leden van het Natuurhistorisch Genootschap – en i.h.b. voor de Plantenstudiegroep waarvan de meeste leden, al dan niet in georganiseerd excursieverband, ook regelmatig in het (nabije) buitenland botaniseren – extra interessant.

De officiële presentatie in België in de Botanische Tuin van Leuven (foto: A. van Loon).

natuurstudie en bovenal natuurbeleving in Nederland rond de eeuwwisseling, precies vijftig jaar daarvoor, in 1945, overleed. Jac. P. Thijssse (1865-1945) was samen met zijn vriend en collega Eli Heimans (1861-1914) rond de eeuwwisseling verantwoordelijk voor het eerste (veld)biologisch reveil in Nederland. Heimans en Thijssse hebben gezamenlijk bij het Nederlandse volk een brede belangstelling voor natuur en natuurstudie weten te wekken. Hun pionierswerk vormde een belangrijke stimulans voor de opbloei van de beoefening van de veldbiologie en tot het ontstaan van de natuurbeschermingsbeweging in ons land rond de eeuwwisseling.

Het toeval wil nu dat onlangs een nieuwe, geheel herziene en sterk uitgebreide druk van de bekende Heimans', Heinsius' & Thijssse's "Geïllustreerde Flora van Nederland" (bij kenners beter bekend als de HH&T) het licht zag. Tijdens een druk bezochte feestelijke bijeenkomst in het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam op vrijdag 9 september 1994, vond de eerste van twee officiële presentaties plaats van die nieuwe druk van de "Heimans, Heinsius & Thijssse", de Nederlandse Flora voor de niet-professionele botanicus. De feitelijke aanbidding van het eerste exemplaar van deze 23e druk aan de voorzitter van de Heimans en Thijssse Stichting werd voorafgegaan door een mini-symposium dat de HH&T als centraal thema had. Marga Coesl van de Heimans en Thijssse Stichting schetste in een boeiende voordracht de (voor)geschiedenis van de HH&T waarna de au-

De auteur/bewerker dr. J. Mennema (links) in gesprek met prof. J.-E. de Langhe, auteur van de Belgische Flora, tijdens de presentatie te Leuven (foto: A. van Loon).

Omdat de in Maastricht geboren Jac. P. Thijssse aan de wieg heeft gestaan van deze onvolprezen en hoogst oorspronkelijke Flora van Nederland, waarvan de eerste druk in 1899 het licht zag, leek het de redactie een goed idee het Thijssse-jaar en natuurbeschermingsjaar 1995 in te luiden met een januari-nummer dat grotendeels in het teken staat van deze nieuwe, 23e druk van de HH&T. Op de volgende bladzijden treft u in de vorm van een drietal artikelen de teksten aan van de genoemde voordrachten. Met deze natuurhistorische start van het natuurbeschermingsjaar wens ik, mede namens de overige redactie-leden, alle lezers van ons Maandblad een voorspoedig en bovenal zeer lezenswaardig "groen" 1995 toe.

Bart G. Graatsma